

Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής με θέμα «Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών — Στρατηγική για την ψηφιακή ενιαία αγορά της Ευρώπης»

[COM(2015) 192 final]

(2016/C 071/11)

Εισηγητής: ο κ. Raymond HENCKS

Συνεισηγητής: ο κ. Thomas McDONOGH

Στις 12 Μαΐου 2015, και σύμφωνα με το άρθρο 304 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή αποφάσισε να ζητήσει τη γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής με θέμα

«Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών — Στρατηγική για την ψηφιακή ενιαία αγορά της Ευρώπης»

[COM(2015) 192 final].

Το ειδικευμένο τμήμα «Μεταφορές, ενέργεια, υποδομές και κοινωνία των πληροφοριών», στο οποίο ανατέθηκαν οι σχετικές προπαρασκευαστικές εργασίες, υιοθέτησε τη γνωμοδότησή του στις 24 Νοεμβρίου 2015.

Κατά την 512η σύνοδο ολομέλειας, της 9ης και 10ης Δεκεμβρίου 2015 (συνεδρίαση της 9ης Δεκεμβρίου 2015), η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή υιοθέτησε την παρούσα γνωμοδότηση με 219 ψήφους υπέρ, 2 ψήφους κατά και 7 αποχές.

1. Συμπεράσματα και συστάσεις

1.1. Η ΕΟΚΕ υποστηρίζει τη στρατηγική για μια ευρωπαϊκή ψηφιακή ενιαία αγορά. Εκφράζει ωστόσο την ανησυχία της για την έλλειψη πολιτικής βούλησης ορισμένων κρατών μελών να προχωρήσουν προς μια ψηφιακή ένωση που να είναι πιο δημιουργική και καινοτόμος και όχι μόνο καταναλωτική.

1.2. Η στρατηγική για την ψηφιακή αγορά της Ευρώπης που προτείνει η Επιτροπή Juncker αποτελεί συνέχεια προηγούμενων ψηφιακών στρατηγικών και προγραμμάτων και αναμένεται να δώσει νέα ώθηση σε μια ψηφιακή πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης που καθυστερεί να αναπτυχθεί. Παράλληλα δίδεται νέα έμφαση στο εμπόριο και στους καταναλωτές και στα μέτρα που είναι αναγκαία για την αύξηση των συναλλαγών, του αριθμού των καταναλωτών και για τη βελτίωση των συνθηκών και της προστασίας των καταναλωτών.

1.3. Στο πλαίσιο αυτό, πρώτη επιτακτική ανάγκη είναι να γεφυρωθεί το χάσμα δεξιοτήτων. Ενδεχομένως να είναι τόσο θέμα αριθμητισμού και αλφαριθμητισμού όσο και ψηφιακών δεξιοτήτων και της υπεύθυνης χρήσης τους. Δεύτερον, απαιτείται εύκολη χρήση πλατφορμών για την καθοδήγηση της αγοράς, ώστε να μην περιορίζονται οι εργασίες της πλατφόρμας. Τρίτον, υπάρχει ανάγκη των σχετικών εφαρμογών, οπότε είναι ευπρόσδεκτη η επισήμανση της τυποποίησης. Περισσότερη ηλεκτρονική διακυβέρνηση θα βοηθήσει τους πολίτες να εμπλακούν περισσότερο σε ψηφιακές δραστηριότητες. Από τη σκοπιά του καταναλωτή, η ΕΟΚΕ χαιρετίζει τις πρωτοβουλίες για καλύτερη πρόσβαση των καταναλωτών και των επιχειρήσεων σε ψηφιακά προϊόντα και υπηρεσίες σε ολόκληρη την Ευρώπη.

1.4. Μερικές, αλλά όχι όλες, από τις πρωτοβουλίες που περιγράφονται στο σημείο 4.2 (Δημιουργία των κατάλληλων συνθηκών για την άνθηση ψηφιακών δικτύων και υπηρεσιών) αφορούν τα δίκτυα υποδομών και αποτελούν μέρη του ψηφιακού θεματολογίου. Οι προτάσεις αυτές είναι σημαντικές στο πλαίσιο της ενιαίας αγοράς και θα πρέπει να αντιμετωπιστούν επειγόντως. Ορισμένες από τις υπόλοιπες πρωτοβουλίες σε αυτό το τμήμα είναι σημαντικές για τα δικαιώματα των καταναλωτών.

1.5. Η ΕΟΚΕ δεν μπορεί παρά να υποστηρίξει την Επιτροπή στην απόφασή της να άρει τον διαχωρισμό σε 28 στρατηγικές και εθνικές ψηφιακές αγορές και να τις ενώσει σε μια ευρωπαϊκή προσέγγιση, προκειμένου με τον τρόπο αυτό να εξασφαλίσει μια ηγετική θέση στην παγκόσμια ψηφιακή οικονομία, που έχει καταστεί αποκλειστικότητα των τρίτων χωρών.

1.6. Η ΕΟΚΕ πιστεύει ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση, η οποία διαθέτει εξαιρετικές ικανότητες και μεγάλη εμπειρία σε ορισμένους ψηφιακούς τομείς, μπορεί ακόμα να καλύψει τη διαφορά. Σε αυτό το πλαίσιο, η ΕΟΚΕ τονίζει την ανάπτυξη διεπιστημονικών ερευνητικών κέντρων και ευρωπαϊκών συνεργιών εντός του Ευρωπαϊκού Χώρου Έρευνας, σε τομείς όπως το υπολογιστικό νέφος, η νανοηλεκτρονική, η αποθήκευση και η επεξεργασία μαζικών δεδομένων, οι εξ αποστάσεως συσκευές αναζήτησης ή ελέγχου (συνδεδεμένα αντικείμενα) και οι έξυπνες υπηρεσίες.

1.7. Η Ένωση θα μπορέσει να καλύψει τη διαφορά εάν επιτύχει, βραχυπρόθεσμα, να συσπειρώσει τους πόρους της για να κινητοποιήσει και να συντονίσει τις προσπάθειες του δημόσιου και του ιδιωτικού τομέα από τα 28 κράτη μέλη με τη συμμετοχή όλων των ενδιαφερομένων μερών στη συζήτηση με θέμα τη στρατηγική για την ψηφιακή ενιαία αγορά. Η ΕΟΚΕ επικροτεί τη δέσμευση της Επιτροπής να ξεκινήσει δημόσια διαβούλευση για καθεμία από τις μελλοντικές δράσεις στο πλαίσιο της ψηφιακής ενιαίας αγοράς.

1.8. Η ΕΟΚΕ εκφράζει τη λύπη της επειδή απουσιάζει από την ψηφιακή στρατηγική η κοινωνική διάσταση (με την εξαίρεση των θεμάτων που αφορούν την ψηφιακή δεξιότητα), ενώ η εξέλιξη των υπηρεσιών και των επιχειρηματικών μοντέλων συνεπάγεται τεράστιες αλλαγές στον κόσμο της εργασίας. Η ΕΟΚΕ θεωρεί ότι, πέραν των πιθανών ωφελημάτων, πρέπει να ληφθούν υπόψη οι πολλαπλοί κίνδυνοι και οι προκλήσεις, ιδίως στον τομέα της ασφάλειας και της οργάνωσης της εργασίας και της κοινωνικής ασφάλισης. Επιπλέον, οι διαδικασίες που προβλέπονται από τη Συνθήκη σχετικά με τον κοινωνικό διάλογο, καθώς και την οριζόντια κοινωνική ρήτρα πρέπει να έχουν τη θέση τους στη στρατηγική για την ψηφιακή ενιαία αγορά⁽¹⁾. Η ΕΟΚΕ θεωρεί ότι η κοινωνική διάσταση, με όλες τις συνέπειές της στην απασχόληση, θα πρέπει να αποτελέσει τον 4ο πυλώνα της στρατηγικής για μια ευρωπαϊκή ψηφιακή ενιαία αγορά.

2. Εισαγωγή

2.1. Η ΕΟΚΕ αντιλαμβάνεται τον όρο «ψηφιακή ενιαία αγορά (ΨΕΑ)» ως τη μεταφορά στο διαδικτυο πράξεων και δραστηριοτήτων από την υφιστάμενη εσωτερική αγορά της ΕΕ. Εν μέρει αυτό έχει ήδη συμβεί, αλλά οι πρωτοβουλίες που περιγράφονται από την Επιτροπή έχουν σχεδιαστεί για την επίτευξη του πλήρους ψηφιακού δυναμικού. Οι δραστηριότητες της αγοράς και οι συναλλαγές αφορούν την παραγωγή αγαθών και την παροχή υπηρεσιών ακολουθούμενες από τη διαμεσολάβηση, τη διανομή και την κατανάλωση. Οι συναλλαγές μεταξύ καταναλωτών (Κ), επιχειρήσεων (Ε) και δημοσίων αρχών (ΔΑ) αντανακλούν τόσο την επιρροή των κοινωνικών δικτύων όσο και την τάση προς μια συνεργατική κοινωνία. Ο ρόλος των δημοσίων αρχών στην ΨΕΑ συνίσταται στην παροχή υπηρεσιών.

2.2. Τα οφέλη από τη μεταβίβαση των επιχειρηματικών διαδικασιών είναι κατανοητά: μεγαλύτερη ενσωμάτωση της αλυσίδας αξίας, επιτάχυνση των διαδικασιών από τον σχεδιασμό μέχρι την παράδοση, βελτιωμένη διεπαφή με τον πελάτη (ιδίως στο πλαίσιο των κοινωνικών δικτύων) και μεγαλύτερη ανταγωνιστικότητα στο σύνολο. Δεδομένου ότι η μετάβαση συνεχίζεται, θα ανοίξει ο δρόμος για το «διαδίκτυο των πραγμάτων» και την 4η βιομηχανική επανάσταση.

2.3. Η μοναδικότητα της εσωτερικής αγοράς έγκειται στο ότι είναι διακρατική εκ σχεδιασμού και είναι συνεπώς καλά προσαρμοσμένη στο να αξιοποιεί το διαδίκτυο. Ωστόσο, υπάρχουν ζητήματα με την ίδια την εσωτερική αγορά, με την προσαρμογή κανόνων, νόμων και κανονισμών στο ψηφιακό περιβάλλον, υπάρχουν αποκλίσεις στην ψηφιακή ετοιμότητα κάθε κοινότητας «Ε», «ΔΑ» και «Κ», ελλείψεις στην τεχνολογική υποδομή της ΨΕΑ και πιθανά ζητήματα δεσπόζουσας θέσης από μεγάλες πλατφόρμες.

2.4. Παράλληλα με την ΨΕΑ, η Επιτροπή εφαρμόζει το ψηφιακό της θεματολόγιο. Αυτό ασχολείται με εύλογες ανησυχίες σχετικά με την απουσία της ΕΕ στην παγκόσμια βιομηχανία υλικού και λογισμικού, αλλά οι ανησυχίες αυτές είναι περιφερειακές ως προς την ΨΕΑ. Σύμφωνα με την Επιτροπή, το τίμημα ολοκλήρωσης της ΨΕΑ είναι πολύ μεγάλο όσον αφορά το ΑΕγχΠ και την απασχόληση και ό,τι χρειάζεται πρέπει να γίνει στο πλαίσιο της υφιστάμενης ικανότητας της ΕΕ και των κρατών μελών.

2.5. Η μη ολοκλήρωση της ενιαίας αγοράς των υπηρεσιών έχει σοβαρές συνέπειες στην ανάπτυξη της ΨΕΑ. Ο τομέας των υπηρεσιών κυριαρχεί στις οικονομίες των κρατών μελών. Η παροχή υπηρεσιών καθοδηγείται ολοένα και περισσότερο από τις συναλλαγές στο διαδίκτυο· η πρόοδος της στρατηγικής της ΨΕΑ θα μπορούσε από μόνη της να διευκολύνει την ενιαία αγορά των υπηρεσιών.

2.6. Οι κανόνες, οι κανονισμοί και οι νόμοι που αναπτύχθηκαν για τις συναλλαγές με βάση το χαρτί και κατά τις πρώτες δεκαετίες του ηλεκτρονικού εμπορίου αποτελούν εμπόδια στην επίτευξη της ψηφιακής ενιαίας αγοράς. Η ΕΟΚΕ εκφράζει την ικανοποίησή της για το νομοθετικό πρόγραμμα που προτείνεται και το φιλόδοξο χρονοδιάγραμμα που έχει οριστεί:

- Νομοθετικές προτάσεις για απλούς και αποτελεσματικούς κανόνες, όσον αφορά τις διασυνοριακές συμβάσεις, για τους καταναλωτές και τις επιχειρήσεις.
- Αναθεώρηση του κανονισμού σχετικά με τη συνεργασία για την προστασία των καταναλωτών.
- Μέτρα στον τομέα της παράδοσης δεμάτων.

⁽¹⁾ Γνωμοδότηση της ΕΟΚΕ «Οι επιπτώσεις της ψηφιοποίησης στον κλάδο των υπηρεσιών και στην απασχόληση σε σχέση με τις βιομηχανικές μεταλλαγές» (ΕΕ C 13 της 15.1.2016, σ. 161).

- Ευρείας εμβέλειας επανεξέταση με σκοπό την εκπόνηση νομοθετικών προτάσεων για την αντιμετώπιση των αδικαιολόγητων φραγμών γεωγραφικού χαρακτήρα.
- Έρευνα στον τομέα του ανταγωνισμού όσον αφορά το ηλεκτρονικό εμπόριο, σχετικά με το διαδικτυακό εμπόριο αγαθών και τη διαδικτυακή παροχή υπηρεσιών.
- Νομοθετικές προτάσεις για τη μεταρρύθμιση του καθεστώτος για τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας.
- Νομοθετικές προτάσεις για τη μείωση του διοικητικού φόρτου για τις επιχειρήσεις ο οποίος προκύπτει από τα διαφορετικά καθεστώτα ΦΠΑ.
- Πρωτοβουλίες σχετικά με την κυριότητα των δεδομένων, την ελεύθερη ροή δεδομένων (π.χ. μεταξύ παρόχων υπηρεσιών νέφους) και το ευρωπαϊκό νέφος.
- Αναθεώρηση της οδηγίας για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες.

2.7. Ενώ το νομοθετικό πρόγραμμα που περιγράφεται ανωτέρω (2.6) είναι σαφές, οι ενέργειες που προβλέπονται για την ενίσχυση της ευαισθητοποίησης, της ικανότητας και της ετοιμότητας των τριών κοινοτήτων («Ε», «ΔΑ» και «Κ») σε σχέση με το διαδίκτυο είναι πολύ λιγότερο σαφείς.

- Οι ψηφιακές δεξιότητες και η εμπειρογνομοσύνη, ιδίως για πολλά τμήματα των πολιτών της ΕΕ, κάθε άλλο παρά κατάλληλες είναι, όπως και οι προτάσεις της Επιτροπής για το θέμα αυτό. Η ΕΟΚΕ εκφράζει τη λύπη της για το γεγονός ότι η Επιτροπή δεν δίνει την απαραίτητη προτεραιότητα σε αυτόν τον κρίσιμο παράγοντα επιτυχίας για την ΨΕΑ και την ευρωπαϊκή κοινωνία της πληροφορίας.
- Θέσπιση σχεδίου προτεραιοτήτων για τα πρότυπα στον τομέα των ΤΠΕ και επέκταση του ευρωπαϊκού πλαισίου διαλειτουργικότητας για τις δημόσιες υπηρεσίες.
- Νέο σχέδιο δράσης για την ηλεκτρονική διακυβέρνηση, συμπεριλαμβανομένης πρωτοβουλίας για την αρχή «μόνον άπαξ» και πρωτοβουλίας για την υποχρεωτική διασύνδεση των μητρικών επιχειρήσεων.

Στο σύνολό τους οι πρωτοβουλίες αυτές θα επηρεάσουν τους πολίτες, τις ΜΜΕ, την κυβέρνηση και τον ιδιωτικό τομέα των υπηρεσιών και τις τομεακές εφαρμογές κεντρικής σημασίας για την επίτευξη της ΨΕΑ. Αυτές οι προτάσεις φαίνεται να στερούνται ακρίβειας και επιτακτικότητας. Η ΕΟΚΕ θα παρακολουθήσει από κοντά την ανάπτυξη αυτών των πρωτοβουλιών, που βρίσκονται όλες υπό τον έλεγχο της ΕΕ και των κρατών μελών.

2.8. Προτείνονται ορισμένες ζωτικής σημασίας πρωτοβουλίες για τις υποδομές:

- Αναθεώρηση της οδηγίας για τις δορυφορικές και καλωδιακές μεταδόσεις.
- Νομοθετικές προτάσεις για τη μεταρρύθμιση των κανόνων για τις τηλεπικοινωνίες που ισχύουν σήμερα.
- Αναθεώρηση της οδηγίας για τις υπηρεσίες οπτικοακουστικών μέσων.
- Σύσταση συμβατικής σύμπραξης δημόσιου και ιδιωτικού τομέα για την ασφάλεια στον κυβερνοχώρο.

Οι τηλεπικοινωνίες και η ασφάλεια στον κυβερνοχώρο είναι οι προφανείς προτεραιότητες, αλλά επείγει επίσης η αποσαφήνιση των κανόνων που εφαρμόζονται στα οπτικοακουστικά μέσα όσον αφορά την καλωδιακή, δορυφορική και ευρυζωνική μετάδοση.

2.9. Πλατφόρμες καθοδήγησης της ΨΕΑ. Τα περισσότερα μέλη των κοινοτήτων «Ε», «Κ» και «ΔΑ» τις χρησιμοποιούν καθημερινά. Είναι προσβάσιμες, εύχρηστες και συχνά δωρεάν. Η περαιτέρω ανάπτυξή τους είναι απαραίτητη, υπάρχουν ωστόσο λόγοι που προκαλούν ανησυχίες:

- Προωθούν διασπαστικές εφαρμογές που δημιουργούν προβλήματα σε ορισμένους τομείς και καθιερωμένες επιχειρήσεις. Οι πελάτες επωφελούνται, αλλά οι επιχειρήσεις αμφισβητούν τη νομιμότητά τους.
- Πολλές πλατφόρμες κατέχουν δεσπόζουσα θέση, γεγονός που εγείρει ερωτήματα σχετικά με την πιθανή κατάχρηση δεσπόζουσας θέσης.

— Παρ' ότι οι περισσότερες μεγάλες πλατφόρμες εδρεύουν εκτός ΕΕ, υπάρχει ωστόσο αντίστοιχη βιομηχανία και στην ΕΕ και χρειάζεται ισότιμους όρους ανταγωνισμού για να επιβιώσει και να ευημερήσει.

Για τους λόγους αυτούς η ΕΟΚΕ επικροτεί την έρευνα για συνολική ανάλυση του ρόλου των πλατφορμών στην αγορά, συμπεριλαμβανομένου του παράνομου περιεχομένου στο διαδίκτυο. Για την επιτυχία της ΨΕΑ πρέπει να αναπτυχθούν πλατφόρμες και η επιβολή του νόμου να μην περιορίζει τα περιθώρια ελιγμών τους.

2.10. Δεδομένης της ανωτέρω ανάλυσης, η ΕΟΚΕ θεωρεί τα προγράμματα της Κοινότητας που περιγράφονται ανωτέρω (2.7) την πιθανή αχίλλειο πτέρνα της στρατηγικής και θα εκφράσει «προειδοποιήσεις» όσον αφορά τις πλατφόρμες.

3. Γενικές παρατηρήσεις

3.1. Είναι αναμφισβήτητο ότι μέχρι στιγμής η Ευρωπαϊκή Ένωση δεν έχει αξιοποιήσει τις τεράστιες δυνατότητες που παρέχουν οι ψηφιακές τεχνολογίες Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι η ευρωπαϊκή αγορά παραμένει κερματισμένη σε 28 εθνικές αγορές.

3.2. Ωστόσο, ορισμένα κράτη μέλη προτιμούν προφανώς να διατηρήσουν και να αναπτύξουν μια αμιγώς εθνική ψηφιακή στρατηγική, παρά να οδεύσουν προς μια ψηφιακή, δημιουργική και καινοτόμο Ευρωπαϊκή Ένωση. Παράλληλα, οι υπουργοί Οικονομίας της Γερμανίας και της Γαλλίας απηύθυναν έκκληση για τη δημιουργία ενός κοινού πλαισίου ιδίως από τις δύο χώρες τους.

3.3. Η ΕΟΚΕ σημειώνει εξάλλου ότι οι πρωθυπουργοί από ορισμένα κράτη μέλη απέστειλαν επιστολή στον πρόεδρο του Συμβουλίου για να εκφράσουν επιφυλάξεις σχετικά με την εφαρμογή της στρατηγικής. Τόνισαν τη σημασία «να υπάρχει ρύθμιση μόνο εφόσον υπάρχουν σαφή αποδεικτικά στοιχεία ότι είναι αναγκαία, με βάση τις αρχές της έξυπνης νομοθεσίας και την ενδελεχή αξιολόγηση των επιπτώσεων. Είναι σαφές ότι μια επιτυχής ψηφιακή ενιαία αγορά δεν θα είναι αυτή που κατατνίγει την καινοτομία, τις επενδύσεις και την επιχειρηματικότητα». Η ΕΟΚΕ συμμερίζεται την άποψη αυτή υπό την προϋπόθεση ότι λαμβάνονται υπόψη τα συμφέροντα των καταναλωτών και των εργαζομένων.

3.4. Η Επιτροπή θεωρεί αυτή τη νέα στρατηγική για την ολοκλήρωση της ενιαίας ψηφιακής αγοράς προέκταση της ψηφιακής στρατηγικής για την Ευρώπη του 2010. Η εν λόγω στρατηγική προέβλεπε 101 δράσεις, από τις οποίες, σύμφωνα με την Επιτροπή, οι 72 έχουν ολοκληρωθεί και οι 23 θα ολοκληρωθούν εντός των καθορισμένων προθεσμιών, χωρίς ωστόσο να έχει ολοκληρωθεί η ψηφιακή ενιαία αγορά, οπότε ορισμένες από τις πρωτοβουλίες αυτές βρίσκονται στη νέα υπό εξέταση στρατηγική.

3.5. Κατά την παρουσίαση των πολιτικών κατευθύνσεων της νέας Ευρωπαϊκής Επιτροπής, ο πρόεδρος της κ. Juncker ανέφερε ότι «με τη δημιουργία της συνδεδεμένης ψηφιακής ενιαίας αγοράς είναι δυνατόν να παραχθούν έως 250 δισεκατ. ευρώ πρόσθετης ανάπτυξης και να δημιουργηθούν με τον τρόπο αυτό εκατοντάδες χιλιάδες νέες θέσεις εργασίας». Σύμφωνα με την υπό εξέταση ανακοίνωση, «το ευρωπαϊκό ΑΕγχΠ θα μπορούσε να αυξηθεί κατά 415 δισεκατ. ευρώ», ενώ οι δύο αρμόδιοι για τον ψηφιακό τομέα επίτροποι μιλούν για 3,8 εκατ. θέσεις εργασίας που θα δημιουργηθούν από μια ψηφιακή ενιαία αγορά.

3.6. Η ΕΟΚΕ θεωρεί ότι είναι αντιπαραγωγικός ο βομβαρδισμός των πολιτών με τα αριθμητικά στοιχεία, που ποικίλλουν σημαντικά ανάλογα με την πηγή εντός της Επιτροπής και παρουσιάζονται ως αδιάψευστες αλήθειες, ενώ είναι αναξιόπιστα. Παρόμοιες δηλώσεις τελικά προκαλούν δυσπιστία για τα πολιτικά κέντρα λήψης αποφάσεων και αδιαφορία για τα πραγματικά προβλήματα.

3.7. Μέχρι σήμερα η Επιτροπή δεν έχει καταδείξει ότι έχουν υλοποιηθεί οι προβλέψεις αυτού του είδους. Η ΕΟΚΕ ζητά να προβεί η σημερινή Επιτροπή σε απολογισμό στο τέλος της θητείας της και να συγκρίνει τον απολογισμό αυτό με τις προβλέψεις της.

3.8. Η ΕΟΚΕ θεωρεί ότι δεν είναι εφικτή η ολοκλήρωση της ψηφιακής ενιαίας αγοράς κατά τη διάρκεια της παρούσας θητείας της Επιτροπής, πόσο μάλλον όταν δεν έχουν δημοσιευτεί οι μελέτες επιπτώσεων ή οι σχετικές επιστημονικές έρευνες που να υποστηρίζουν τέτοιου είδους ισχυρισμούς. Η ΕΟΚΕ θεωρεί ότι οι εκτιμήσεις της Επιτροπής θα πρέπει να συγκριθούν με τις μελέτες που προβλέπουν σημαντικές απώλειες θέσεων εργασίας λόγω των ψηφιακών αλλαγών⁽²⁾.

3.9. Σύμφωνα με την Επιτροπή, η υλοποίηση της συνδεδεμένης ψηφιακής αγοράς θα επιτρέψει στην Ευρώπη να διατηρήσει ηγετική θέση στον τομέα της ψηφιακής οικονομίας σε παγκόσμιο επίπεδο, παρέχοντας παράλληλα στις ευρωπαϊκές επιχειρήσεις τη δυνατότητα να αναπτυχθούν και εκτός Ένωσης.

⁽²⁾ Βλέπε υποσημείωση 1.

3.10. Η ΕΟΚΕ διαπιστώνει με λύπη ότι έχει υποχωρήσει αισθητά η φιλοδοξία της ΕΕ, που συμπεριλαμβάνεται στη στρατηγική της Λισαβόνας του 2000, να καταστεί η πιο ανταγωνιστική και η πιο δυναμική οικονομία της γνώσης παγκοσμίως, ικανή για βιώσιμη οικονομική ανάπτυξη με περισσότερες και καλύτερες θέσεις εργασίας και μεγαλύτερη κοινωνική συνοχή.

3.11. Η Ευρωπαϊκή Ένωση υστερεί.

Η ψηφιακή οικονομία αποτελεί προνόμιο των ΗΠΑ και της Ασίας. Περίπου 50 μεγάλοι ευρωπαϊκοί φορείς ηλεκτρονικών επικοινωνιών υπάγονται σε 28 διαφορετικά εθνικά ρυθμιστικά πλαίσια, ενώ οι έξι μεγάλες επιχειρήσεις στην αγορά των ΗΠΑ και οι τρεις γίγαντες της κινεζικής αγοράς διέπονται από ένα ενιαίο ρυθμιστικό πλαίσιο. Το όραμα της ενδοευρωπαϊκής ψηφιακής αγοράς ως παράγοντα ενοποίησης δεν ταιριάζει πλέον σε έναν ψηφιοποιημένο κόσμο χωρίς σύνορα· εξάλλου δεν απέτρεψε τις μεγάλες πλατφόρμες από τρίτες χώρες να δημιουργήσουν μονοπώλια ή ολιγοπώλια στις περισσότερες χώρες της ΕΕ.

3.12. Η ΕΟΚΕ ελπίζει ότι η ΕΕ μπορεί ακόμη να καλύψει την καθυστέρησή της και ότι η στρατηγική για μια ενιαία ψηφιακή αγορά στην Ευρώπη μπορεί να δώσει νέα πνοή στον κλάδο, υπό την προϋπόθεση ωστόσο να δημιουργεί και όχι μόνο να χρησιμοποιεί το ψηφιακό περιβάλλον, να προωθεί ένα ποιοτικό άλμα προς μια κοινωνία πρώιμης εκπαίδευσης των νέων στην υπεύθυνη χρήση των ψηφιακών ικανοτήτων, να εξαλείψει το ψηφιακό χάσμα, να εξασφαλίζει την πρόσβαση όλων των πολιτών (συμπεριλαμβανομένων των ατόμων με αναπηρία) και να εξασφαλίζει τις κατάλληλες δημόσιες και ιδιωτικές επενδύσεις στον τομέα της εκπαίδευσης, της επαγγελματικής κατάρτισης και της έρευνας.

3.13. Για τον σκοπό αυτό η ΕΕ πρέπει να συγκεντρώσει τους πόρους της για την κινητοποίηση και τον συντονισμό των δημόσιων και ιδιωτικών προσπαθειών στα 28 κράτη μέλη. Τούτο είναι απαραίτητο εάν θέλει να συμμετέχει στην εξέλιξη της ψηφιακής οικονομίας, όπως είναι, για παράδειγμα, οι εφαρμογές κινητής τηλεφωνίας, ο αριθμός των οποίων έχει σημειώσει εκρηκτική αύξηση τα τελευταία χρόνια, το υπολογιστικό νέφος, τα μαζικά δεδομένα (big data) ή οι στρατηγικές προκλήσεις που τίθενται σε επίπεδο πλατφορμών ψηφιακών υπηρεσιών μεγάλων διαστάσεων, οι οποίες έχουν καταστεί βασικές οδοί πρόσβασης στο διαδίκτυο. Στη συζήτηση σχετικά με τη στρατηγική για μια ψηφιακή ενιαία αγορά πρέπει να συμμετέχουν όλοι οι ενδιαφερόμενοι και να λαμβάνονται υπόψη η προστασία και τα θεμελιώδη δικαιώματα των πολιτών, των καταναλωτών, των εργαζομένων και των ατόμων με αναπηρίες για μια κοινωνία χωρίς αποκλεισμούς.

3.14. Η ΕΟΚΕ δεν μπορεί παρά να διαπιστώσει την πλήρη απουσία της κοινωνικής διάστασης στη στρατηγική για μια ψηφιακή ενιαία αγορά. Οι επιπτώσεις της ψηφιοποίησης και οι προκλήσεις για την απασχόληση αγνοούνται σε μεγάλο βαθμό, ενώ η συνεχής εξέλιξη των υπηρεσιών και των επιχειρηματικών μοντέλων συνεπάγεται τεράστιες αλλαγές στον κόσμο της εργασίας, με σημαντικό αντίκτυπο στη φύση της εργασίας και στη δομή των επιχειρήσεων και με κίνδυνο διάρρηξης των συλλογικών συμβάσεων. Εν προκειμένω, οι διαδικασίες που προβλέπονται από τη Συνθήκη σχετικά με τον κοινωνικό διάλογο, καθώς και την οριζόντια κοινωνική ρήτρα πρέπει να λάβουν τη θέση τους στη στρατηγική για την ψηφιακή ενιαία αγορά. Στη γνωμοδότησή της CCMI/136 σχετικά με τις επιπτώσεις της ψηφιοποίησης στον τομέα παροχής υπηρεσιών και απασχόλησης στο πλαίσιο των βιομηχανικών μεταλλαγών, η ΕΟΚΕ έχει διατυπώσει μια σειρά συστάσεων με σκοπό να αποτραπεί η υπονόμευση της αποτελεσματικότητας των υφιστάμενων συστημάτων επαγγελματικής εκπαίδευσης, προστασίας της απασχόλησης, κοινωνικής ασφάλισης και φορολογίας από την εξέλιξη της ψηφιακής τεχνολογίας. Η ΕΟΚΕ θεωρεί ότι η κοινωνική διάσταση, με όλες τις συνέπειές της στην απασχόληση, θα πρέπει να αποτελέσει τον 4ο πυλώνα της στρατηγικής για μια ευρωπαϊκή ψηφιακή ενιαία αγορά.

3.15. Ένας άλλος τομέας στον οποίο η ΕΕ έχει την ευκαιρία να εδραιώσει τη θέση της είναι ο τομέας των μαζικών δεδομένων, στον οποίο δεν έχουν ακόμη εφευρεθεί τα τεχνικά πρότυπα που θα οργανώσουν τη συλλογή και την επεξεργασία των δεδομένων. Για να επιτευχθεί αυτό, πρέπει να εναρμονισθούν οι διάφορες εθνικές νομοθεσίες σε ένα συνεκτικό ευρωπαϊκό πλαίσιο, το οποίο, χάρη σε μια έξυπνη πολιτική όσον αφορά την επεξεργασία των δεδομένων, να διακρίνεται από μια ισόρροπη διάρθρωση ανάμεσα στα οικονομικά συμφέροντα και την προστασία της ιδιωτικής ζωής, σε διάφορους τομείς όπως ο ιατρικός τομέας, η δημόσια υγεία, οι εξατομικευμένες υπηρεσίες, τα προϊόντα διατροφής κ.λπ.

3.16. Η Ευρωπαϊκή Ένωση, εξοικειωμένη με τις συζητήσεις σχετικά με τους τεχνικούς κανόνες μεταξύ των κρατών μελών της, μπορεί να αξιοποιήσει την πείρα της στον τομέα αυτό προκειμένου να χαράξει μια ευρωπαϊκή πολιτική δεδομένων στη βάση ενός νομικού πλαισίου ποιότητας και να διατηρήσει τον πρωταγωνιστικό της ρόλο όσον αφορά τους κανόνες για την προστασία των προσωπικών δεδομένων (βλ. SWIFT), ώστε να μην επιβάλλονται από άλλους φορείς.

3.17. Η ΕΟΚΕ επισημαίνει εξάλλου ότι ο ψηφιακός τομέας χαρακτηρίζεται επίσης από σημαντική ανισορροπία όσον αφορά την εκπροσώπηση των δύο φύλων και ότι οι επαγγελματίες των ΤΠΕ είναι στην πλειονότητά τους άνδρες. Λόγω του μεγάλου αριθμού κενών θέσεων εργασίας στον τομέα των ΤΠΕ, η Ευρωπαϊκή Ένωση και τα κράτη μέλη θα πρέπει να ξεκινήσουν μια εκστρατεία για την προσέλκυση περισσότερων γυναικών υποψηφίων προκειμένου να αναζητήσουν εργασία στον ψηφιακό τομέα.

3.18. Στην έκθεσή της με θέμα «Golden growth: Restoring the lustre of the European economic model» (Χρυσή ανάπτυξη: η αποκατάσταση της λάμψης του ευρωπαϊκού οικονομικού μοντέλου), η Παγκόσμια Τράπεζα διαίρεσε την Ευρωπαϊκή Ένωση σε 6 ομάδες προκειμένου να τονίσει, στη βάση αριθμητικών δεικτών, τις σημαντικές διαφορές μεταξύ των κρατών μελών όσον αφορά την ανάπτυξη των τεχνολογιών, τις δεξιότητες και τις ψηφιακές εφαρμογές καθώς και το ηλεκτρονικό εμπόριο. Η ΕΟΚΕ καλεί την Επιτροπή να λάβει σοβαρά υπόψη τις διαφορές αυτές κατά τον καθορισμό των προτεραιοτήτων του προγράμματος εργασίας.

3.19. Τέλος, η ΕΟΚΕ λαμβάνει υπόψη τη δήλωση της Επιτροπής σύμφωνα με την οποία —εκτός από χρηματοδότηση της ΕΕ περίπου 21,4 δισεκατ.— το Ευρωπαϊκό Ταμείο Στρατηγικών Επενδύσεων θα στηρίξει ένα ευρύ φάσμα έργων και ότι η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Επενδύσεων παρέχουν σημαντικές ευκαιρίες για πρόσθετη χρηματοδότηση. Η ΕΟΚΕ επικροτεί το γεγονός ότι η Επιτροπή θα συνεργαστεί με την ΕΤΕπ, τους φορείς υλοποίησης έργων και τα κράτη μέλη ούτως ώστε οι διαθέσιμοι πόροι να χρησιμοποιηθούν πλήρως, αλλά διερωτάται ωστόσο για τους λόγους για τους οποίους τα κονδύλια της ΕΕ που διατέθηκαν στα κράτη μέλη εξακολουθούν να υποχρησιμοποιούνται. Η ΕΟΚΕ ζητά μια ανάλυση για το θέμα αυτό ώστε να διασφαλίζεται αποτελεσματική και αποδοτική χρήση στο μέλλον.

4. Ειδικές παρατηρήσεις

4.1. Καλύτερη πρόσβαση των καταναλωτών και των επιχειρήσεων σε ψηφιακά προϊόντα και υπηρεσίες

4.1.1. Νομοθετικές προτάσεις για απλούς και αποτελεσματικούς κανόνες, όσον αφορά τις διασυνοριακές συμβάσεις, για τους καταναλωτές και τις επιχειρήσεις

Πρόκειται για μια φιλόδοξη πρωτοβουλία η οποία είναι ευπρόσδεκτη εφόσον είναι εφικτή. Ακόμα κι έτσι, το διασυνοριακό εμπόριο, ηλεκτρονικό ή με άλλο τρόπο, θα παραμείνει πρόκληση για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις και τους ιδιώτες, λόγω των γλωσσικών και πολιτισμικών θεμάτων. Ένα τυποποιημένο δικαίωτο και απλό κείμενο σύμβασης σε όλες τις γλώσσες της ΕΕ θα εξαλείψει ένα σημαντικό εμπόδιο, θα παραμείνουν όμως άλλα, όπως οι ανησυχίες σχετικά με την ασφάλεια του ηλεκτρονικού εμπορίου, διασυνοριακού ή με άλλο τρόπο. Σε αυτό το πλαίσιο, είναι ευπρόσδεκτη η πρωτοβουλία για την ασφάλεια στον κυβερνοχώρο.

Η ΕΟΚΕ ζητεί να ληφθεί μέριμνα έτσι ώστε, κατά την υλοποίηση της στρατηγικής για την ψηφιακή ενιαία αγορά στην ΕΕ, να κατοχυρώνεται σε όλες τις προτάσεις της υψηλό επίπεδο προστασίας του καταναλωτή και να μην συνεπάγονται αυτές σε κανένα κράτος μέλος την εξασθένηση της ισχύουσας προστασίας.

Παραμένει όμως η ανησυχία μεταξύ των κοινωνικών εταίρων ότι το διασυνοριακό ηλεκτρονικό εμπόριο μπορεί να διαταράξει τις ισχύουσες εθνικές επιχειρήσεις. Η ανησυχία αυτή καταδεικνύει την ανάγκη ενσωμάτωσης της κοινωνικής διάστασης στη στρατηγική.

4.1.2. Αναθεώρηση του κανονισμού σχετικά με τη συνεργασία για την προστασία των καταναλωτών

Είναι σαφές ότι η αποτελεσματική συνεργασία είναι απαραίτητη προϋπόθεση για την απρόσκοπτη διασυνοριακή προστασία των καταναλωτών. Οι διαδικασίες για την έγκαιρη αποζημίωση και την αποκατάσταση πιθανόν να είναι το κλειδί για την αποδοχή του διασυνοριακού ηλεκτρονικού εμπορίου.

Θα πρέπει να καταβληθεί κάθε δυνατή προσπάθεια για τη μείωση του κανονιστικού φόρτου για τις ΜΜΕ.

Η ΕΟΚΕ εκτιμά ότι η Επιτροπή θα πρέπει:

- να εξασφαλίσει ότι οι καταναλωτές έχουν πρόσβαση σε νόμιμο διαθέσιμο περιεχόμενο υπό δικαίους και εύλογους όρους σε διασυνοριακό επίπεδο·
- να επανεξετάσει τον βαθμό στον οποίο οι καταναλωτές σε απευθείας σύνδεση υφίστανται διακρίσεις με βάση τη χώρα στην οποία ζουν και τις οικονομικές και καταναλωτικές συνέπειες αυτού του γεγονότος και να προτείνει τα απαραίτητα μέτρα για την αντιμετώπιση οποιασδήποτε διάκρισης·
- να επανεξετάσει την εφαρμογή και την επιβολή των δικαιωμάτων των καταναλωτών, να καθορίσει τον τρόπο με τον οποίο τα δικαιώματα των καταναλωτών ισχύουν για τα ψηφιακά προϊόντα και να μεριμνήσει ώστε οι καταναλωτές και οι επιχειρήσεις να κατανοήσουν τα δικαιώματά τους και να έχουν εμπιστοσύνη ότι θα εφαρμοστούν.

4.1.3. Μέτρα στον τομέα της παράδοσης δεμάτων

Η ταχεία ανταπόκριση στην παράδοση δεμάτων είναι καθοριστικής σημασίας στοιχείο για την ικανοποίηση των πελατών στις εγχώριες αγορές ηλεκτρονικού εμπορίου και λειτουργεί ικανοποιητικά. Είναι λογικό με τον ίδιο τρόπο να υποστηριχθεί το διασυνοριακό ηλεκτρονικό εμπόριο, μολονότι η Επιτροπή σημειώνει ότι μεγάλες διεθνείς υπηρεσίες αποστολής δεμάτων λειτουργούν ήδη στην Ευρώπη.

4.1.4. Ευρείας εμβέλειας επανεξέταση με σκοπό την εκπόνηση νομοθετικών προτάσεων για την αντιμετώπιση των αδικαιολόγητων φραγμών γεωγραφικού χαρακτήρα ⁽³⁾

Αυτό ισχύει τόσο για το ηλεκτρονικό εμπόριο όσο και για τις υπηρεσίες του οπτικοακουστικού τομέα. Στο ηλεκτρονικό εμπόριο, οι έρευνες σχετικά με αγαθά και υπηρεσίες σπάνια έχουν αποτελέσματα εκτός της γεωγραφικής περιοχής του ερευνητή. Στο άλλο άκρο της κλίμακας, η παροχή αποτελεσμάτων σε επίπεδο ΕΕ μπορεί να είναι εντυπωσιακή.

Στην πραγματικότητα, η μηχανή αναζήτησης μπορεί να ρυθμιστεί σε οποιαδήποτε γεωγραφική περιοχή. Ένα πρόβλημα είναι ότι πελάτες από άλλη γεωγραφική περιοχή ενδέχεται να υπόκεινται σε διακρίσεις τιμών, όπως κατέδειξε πρόσφατα η υπόθεση Disneyland Paris. Η ΕΟΚΕ θα στηρίξει δράσεις που εξασφαλίζουν ότι το διασυνοριακό εμπόριο διεξάγεται με ίσους όρους ανταγωνισμού, ώστε να προστατεύονται οι καταναλωτές. Ένα άλλο πρόβλημα είναι ότι σε ορισμένες περιπτώσεις απλά δεν γίνεται δεκτή η διασυνοριακή πρόσβαση σε ιστοσελίδες.

Ο οπτικοακουστικός αποκλεισμός έχει 2 διαστάσεις: τον περιορισμό εξωτερικής πρόσβασης από μετακινούμενους πολίτες που έχουν το δικαίωμα πρόσβασης σε υπηρεσίες στην εγχώρια αγορά και τον περιορισμό εξωτερικής πρόσβασης στους αλλοδαπούς των οποίων οι αξιώσεις πρόσβασης βασίζονται στην ιδανένεια της ΕΕ. Στην πρώτη περίπτωση, η ΕΟΚΕ συνιστά την καθιέρωση της ψηφιακής ταυτότητας για τη διευκόλυνση της πρόσβασης. Στη δεύτερη περίπτωση, η ΕΟΚΕ έχει επίγνωση του γεγονότος ότι οι περισσότεροι γεωγραφικοί αποκλεισμοί οφείλονται είτε σε περιορισμούς των δικαιωμάτων είτε σε εμπορικές ανησυχίες. Ο εξορθολογισμός του πλαισίου των δικαιωμάτων θα ήταν χρήσιμος, αλλά θα πρέπει να ληφθεί μέριμνα να μην διαταραχθούν επιχειρηματικά μοντέλα που συνδέονται με τη διαφήμιση και την πρόσβαση στην αγορά.

4.1.5. Έρευνα στον τομέα του ανταγωνισμού όσον αφορά το ηλεκτρονικό εμπόριο, σχετικά με το διαδικτυακό εμπόριο αγαθών και τη διαδικτυακή παροχή υπηρεσιών

Η ΕΟΚΕ εκφράζει την ικανοποίησή της για την εποπτεία της αγοράς από τις αρχές ανταγωνισμού και το αυστηρό καθεστώς κυρώσεων κατά της κατάχρησης δεσπόζουσας θέσης. Ωστόσο, την ίδια στιγμή η ΕΟΚΕ σημειώνει ότι η τεχνολογία και η ψηφιακή οικονομία έχουν προωθηθεί από μεγάλες εταιρείες, προς όφελος της οικονομίας και της κοινωνίας γενικότερα. Ως εκ τούτου, η ΕΟΚΕ συνιστά οι έρευνες που προβλέπονται να βασίζονται αυστηρά στις αρχές του εμπορικού δικαίου και του δικαίου ανταγωνισμού.

4.1.6. Νομοθετικές προτάσεις για τη μεταρρύθμιση του καθεστώτος για τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας

Η ΕΟΚΕ υποστηρίζει τις προτάσεις αυτές, εφόσον τα διάφορα εμπορικά επιχειρηματικά μοντέλα είναι βιώσιμα και είναι σεβαστά τα δικαιώματα των κατόχων δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας.

4.1.7. Αναθεώρηση της οδηγίας για τις δορυφορικές και καλωδιακές μεταδόσεις

Η παρούσα οδηγία αφορά τον συντονισμό ορισμένων κανόνων όσον αφορά το δικαίωμα του δημιουργού και τα συγγενικά δικαιώματα που εφαρμόζονται στις δορυφορικές ραδιοηλεκτρονικές μεταδόσεις και την καλωδιακή αναμετάδοση. Η ΕΟΚΕ συμφωνεί ότι είναι απαραίτητο να επανεξεταστεί η οδηγία τόσο στο πλαίσιο των νομοθετικών προτάσεων που προβλέπονται στο σημείο 4.1.6 όσο και στο πλαίσιο των ριζικών αλλαγών που λαμβάνουν χώρα σε αυτόν τον τομέα.

4.1.8. Νομοθετικές προτάσεις για τη μείωση του διοικητικού φόρτου για τις επιχειρήσεις ο οποίος προκύπτει από τα διαφορετικά καθεστώτα ΦΠΑ

Η φορολογία της ψηφιακής τεχνολογίας αποτελεί καθοριστικό παράγοντα για την επιτυχία της στρατηγικής για την ψηφιακή ενιαία αγορά, εφόσον είναι προφανές ότι η ευρωπαϊκή και η εθνική φορολογική νομοθεσία δεν είναι προσαρμοσμένες στην πραγματικότητα της ψηφιακής οικονομίας και οδηγούν σε φοροδιαφυγή και αθέμιτο ανταγωνισμό. Η ΕΟΚΕ συμφωνεί με την προσέγγιση της Επιτροπής για τον ΦΠΑ (δηλαδή έμφαση στον τόπο όπου κατοικεί ο πελάτης και όχι στον τόπο όπου είναι εγκατεστημένος ο παρέχων υπηρεσίες) καθώς και με την αρχή της άμεσης φορολογίας, που διασφαλίζει ότι τα κέρδη φορολογούνται εκεί που παράγεται η αξία. Η ΕΟΚΕ υποστηρίζει επίσης τις προσπάθειες της Επιτροπής για μείωση της γραφειοκρατίας που επιβάλλεται στις επιχειρήσεις λόγω των διαφορών που υφίστανται μεταξύ των καθεστώτων για τον ΦΠΑ. Όσον αφορά το σημείο iv), μια απλούστερη λύση μπορεί να είναι η επέκταση της εξαιρέσης στις ενδοκοινοτικές συναλλαγές.

⁽³⁾ Οδηγία 2006/123/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 12ης Δεκεμβρίου 2006, σχετικά με τις υπηρεσίες στην εσωτερική αγορά (ΕΕ L 376 της 27.12.2006, σ. 36).

4.2. Δημιουργία των κατάλληλων συνθηκών για την ανάπτυξη ψηφιακών δικτύων και υπηρεσιών

4.2.1. Νομοθετικές προτάσεις για τη μεταρρύθμιση των κανόνων για τις τηλεπικοινωνίες που ισχύουν σήμερα

Η προφανής διαφορά ανάμεσα στην Ευρώπη, την Ασία και τις Ηνωμένες Πολιτείες στον τηλεπικοινωνιακό τομέα είναι ο κατακερματισμός της ευρωπαϊκής αγοράς. Για να δημιουργηθούν οργανισμοί με την κλίμακα των επενδύσεων και της ερευνητικής ικανότητας που απαιτούνται για τον ανταγωνισμό σε παγκόσμιο επίπεδο, κάθε αναθεώρηση θα πρέπει επίσης να εξετάζει την ικανότητα των φορέων παροχής υπηρεσιών διαδικτυακής επικοινωνίας κατηγορίας 1 και κατηγορίας 2, με σκοπό την εκθετική αύξηση της ψηφιακής κυκλοφορίας. Η αναθεώρηση θα πρέπει επίσης να στοχεύει στην επίτευξη ισόρροπης λύσης στο θέμα της ουδετερότητας του δικτύου. Στον βαθμό που τα οπτικοακουστικά μέσα ενημέρωσης παρέχονται και θα παρέχονται μέσω του διαδικτύου, οι εταιρείες τηλεπικοινωνιών πρέπει να έχουν την ελευθερία να ανταποκρίνονται στις προσδοκίες των χρηστών όσον αφορά την ποιότητα και την ταχύτητα παράδοσης.

Σε σχέση με τις προτάσεις της Επιτροπής, η ΕΟΚΕ εκφράζει την ικανοποίησή της για τη συνεχιζόμενη έμφαση στην προστασία των καταναλωτών, σε συνδυασμό με τις προσπάθειες για περιορισμό του κατακερματισμού και ενίσχυση της εναρμόνισης.

4.2.2. Αναθεώρηση της οδηγίας για τις υπηρεσίες οπτικοακουστικών μέσων

Είναι σαφές ότι υπάρχουν σημαντικές διαφορές μεταξύ των εξουσιοδοτημένων τηλεοπτικών φορέων που υπάγονται σε ρυθμίσεις και της μη ρυθμιζόμενης παροχής υπηρεσιών. Η κατάσταση περιπλέκεται περισσότερο από την αναμετάδοση των ρυθμιζόμενων εκπομπών ευρείας ζώνης και την πληθώρα των διαδικτυακών τόπων διανομής βίντεο κατά παραγγελία (VoD), από τους άπειρους συντάκτες ιστολογίων (bloggers) στον χώρο των ειδήσεων και την ψηφιακή πλέον σήμερα διάσταση των εφημερίδων.

Ωστόσο, η ΕΟΚΕ αμφιβάλλει για τη σκοπιμότητα ρύθμισης όλων των υπηρεσιών σε ενιαία βάση. Οι γραμμικές ραδιοτηλεοπτικές υπηρεσίες πρέπει να συμμορφώνονται με τα πρότυπα λόγω των υποχρεώσεων παροχής δημόσιας υπηρεσίας και επειδή οι επιλογές των θεατών είναι περιορισμένες. Η πρόσβαση σε ευρυζωνικές ιστοσελίδες είναι υπό τον έλεγχο του θεατή, όπως είναι ο γονικός έλεγχος. Δεδομένης της ταχύτητας των αλλαγών στον κλάδο, η επανεξέταση θα πρέπει να είναι έγκαιρη και θα πρέπει να γίνουν αλλαγές, αλλά με εξασφάλιση της ισορροπίας.

4.2.3. Συνολική ανάλυση του ρόλου των πλατφορμών στην αγορά, συμπεριλαμβανομένου του παράνομου περιεχομένου στο διαδίκτυο

Είναι σαφές ότι το ψηφιακό θεματολόγιο της ΕΕ βασίζεται σε μεγάλο βαθμό και καθοδηγείται από πλατφόρμες, όπως συμβαίνει και σε άλλες περιοχές του κόσμου. Η επιτυχία των μεγάλων πλατφορμών τους έχει προσδώσει δεσπόζουσα θέση, και η θέση αυτή δεν πρέπει να γίνεται αντικείμενο κατάχρησης. Ωστόσο, η ΕΟΚΕ εφιστά την προσοχή της Επιτροπής στο ότι δεν πρέπει να εμποδίζεται η λειτουργία των εν λόγω εταιρειών μόνο επειδή είναι μεγάλες και επιτυχείς. Εάν γίνει αυτό, υπάρχει ο κίνδυνος να τεθούν εμπόδια στο δρόμο της ανάπτυξης της ψηφιακής ενιαίας αγοράς στην Ευρώπη.

Κατόπιν τούτου, τα πέντε σημεία δράσης που προτείνει η Επιτροπή είναι λογικά και συνετά. Έχουν τη δυνατότητα να ενισχύουν τη χρησιμότητα των πλατφορμών στην ψηφιακή ενιαία αγορά. Είναι πολύ σημαντικό η Επιτροπή να υιοθετήσει μια ισορροπημένη προσέγγιση και να μην αγνοεί τα νόμιμα εμπορικά συμφέροντα των πλατφορμών.

4.2.4. Αναθεώρηση της οδηγίας για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες

Η ΕΟΚΕ συμφωνεί με αυτή την προσέγγιση για την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Η ΕΟΚΕ δεν είναι πεπεισμένη ότι το τρέχον καθεστώς του «δικαιώματος στη λήθη» είναι δυνατό μακροπρόθεσμα, διότι η ισχύουσα ενωσιακή ερμηνεία είναι υπερβολικά ευρεία και επειδή είναι τεχνικά δύσκολη η διατήρηση του δικαιώματος αυτού στο παγκόσμιο διαδίκτυο. Η ΕΟΚΕ καλεί την Επιτροπή να βελτιώσει αυτό το «δικαίωμα» για την προστασία των ευάλωτων προσώπων προκειμένου να εξασφαλιστεί η παγκόσμια αποδοχή του.

4.2.5. Σύσταση συμβατικής σύμπραξης δημόσιου και ιδιωτικού τομέα για την ασφάλεια στον κυβερνοχώρο

Στην ψηφιακή οικονομία, τα διάφορα στάδια της αλυσίδας αξίας δεν γνωρίζουν σύνορα και υπερβαίνουν τα εθνικά σύνορα ενός κράτους μέλους, πράγμα που συμβάλλει στην εξάπλωση της εγκληματικότητας στον κυβερνοχώρο. Η ΕΟΚΕ εκφράζει την ικανοποίησή της για το γεγονός ότι η στρατηγική για την ψηφιακή ενιαία αγορά προβλέπει μια συνεργασία με τη βιομηχανία όσον αφορά την ασφάλεια στον κυβερνοχώρο, ώστε να διαμορφωθεί τελικά ένα πνεύμα διαχείρισης των κινδύνων και της αποτελεσματικής ροής πληροφοριών, η οποία προετοιμάζεται εδώ και καιρό.

Υπάρχει ένα χαρακτηριστικό της εγκληματικότητας στον κυβερνοχώρο με το οποίο δεν έχει ασχοληθεί η Επιτροπή: η τεχνολογία πληροφοριών και επικοινωνίας παρέχει δυνατότητες κυβερνοεπιτήρησης η οποία ενδέχεται να χρησιμοποιηθεί για τον έλεγχο των δεδομένων και της προσωπικής επικοινωνίας σε βάρος της ατομικής ελευθερίας ή που θα μπορούσε ακόμα να χρησιμοποιηθεί για να κατασκοπεύσει κράτη και τις κυβερνήσεις τους. Με αυτό κατά νου, η ΕΟΚΕ θεωρεί αναγκαίο να πραγματοποιηθούν ρυθμίσεις για την ανταλλαγή πληροφοριών και τη βελτίωση της ικανότητας ανίχνευσης και παρέμβασης σε επίπεδο ΕΕ.

Η Επιτροπή δεν παρέχει καμία ένδειξη ως προς το πεδίο εφαρμογής της προτεινόμενης εταιρικής σχέσης, τα αναμενόμενα αποτελέσματα ή τη δομή σύμπραξης (ενός ή πολλών εταιρών). Η ΕΟΚΕ επίσης επισημαίνει το μέγεθος των εμπορικών επενδύσεων στον τομέα της ασφάλειας στον κυβερνοχώρο κατά την παρούσα στιγμή. Για τους λόγους αυτούς, η Επιτροπή δεν μπορεί να διατυπώσει παρατηρήσεις επί της εν λόγω πρότασης χωρίς περισσότερη ενημέρωση.

4.3. Βέλτιστη εκμετάλλευση του αναπτυξιακού δυναμικού της ψηφιακής οικονομίας

4.3.1. Πρωτοβουλίες σχετικά με την κυριότητα των δεδομένων, την ελεύθερη ροή δεδομένων (π.χ. μεταξύ παρόχων υπηρεσιών νέφους) και το ευρωπαϊκό νέφος

Η ΕΟΚΕ γνωρίζει τη σύγκρουση στο περιβάλλον των «μαζικών δεδομένων» μεταξύ της ασφάλειας των προσωπικών δεδομένων και της ανάγκης συνδυασμού και συγκέντρωσης δεσμών δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα στο πλαίσιο περαιτέρω αναλύσεων για οικονομικούς, κοινωνικούς και ιατρικούς σκοπούς. Η ΕΟΚΕ καλεί την Επιτροπή να χρησιμοποιήσει την προβλεπόμενη αναδιώρυξη προκειμένου να επιλύσει την εν λόγω σύγκρουση.

4.3.2. Θέσπιση σχεδίου προτεραιοτήτων για τα πρότυπα στον τομέα των ΤΠΕ και επέκταση του ευρωπαϊκού πλαισίου διαλειτουργικότητας για τις δημόσιες υπηρεσίες

Η ΕΟΚΕ υποστηρίζει αυτή την πρωτοβουλία. Αν και ορισμένα συστήματα τυποποίησης υλικού και λογισμικού επιτυγχάνονται από διεθνείς επιτροπές, υπάρχει προφανώς μια πολύ μεγάλη ευκαιρία για τυποποίηση και διαλειτουργικότητα σε επίπεδα τομεακά, εφαρμογής και APP με τεράστιες δυνατότητες για την αύξηση της αξίας και της σημασίας της ψηφιακής ενιαίας αγοράς.

4.3.3. Νέο σχέδιο δράσης για την ηλεκτρονική διακυβέρνηση, συμπεριλαμβανόμενης πρωτοβουλίας για την αρχή «μόνον άπαξ» και πρωτοβουλίας για την υποχρεωτική διασύνδεση των μητρώων επιχειρήσεων

Την ευθύνη της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης φέρουν τα κράτη μέλη. Υπάρχουν ηγέτες και ουραγοί. Η ολοκλήρωση της πλήρους λειτουργίας της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για την ανάπτυξη μιας ψηφιακής ενιαίας αγοράς.

4.3.4. Ψηφιακές δεξιότητες και εμπειρογνομοσύνη

Η Επιτροπή δεν προβλέπει ένα νομοθετικό πρόγραμμα για ψηφιακές δεξιότητες και εμπειρογνομοσύνη, αφήνοντας το ζήτημα αυτό στη διακριτική ευχέρεια των κρατών μελών. Η ΕΟΚΕ εκφράζει την απογοήτευσή της για το γεγονός ότι δεν υπάρχουν νέες πρωτοβουλίες στον τομέα αυτό. Ως ελάχιστη απαίτηση, η ΕΟΚΕ θα περίμενε μια ανακοίνωση της Επιτροπής που να περιλαμβάνει πρότυπα και βέλτιστες πρακτικές. Επιπλέον, πρέπει να δοθεί έμφαση στον αριθμητισμό και στον αλφαριθμητισμό, δεδομένου ότι αποτελούν βασικά στοιχεία των ψηφιακών δεξιοτήτων.

Η ανακοίνωση που προτείνει η ΕΟΚΕ θα πρέπει να παράσχει ένα πλαίσιο προσαρμοσμένο στις διάφορες φάσεις της ζωής, παράλληλα με τις προτάσεις για τη διά βίου μάθηση. Το πλαίσιο θα πρέπει να έχει τέσσερις συνιστώσες: την εκπαίδευση, την απασχόληση, τη σύνταξη, την αναπηρία:

A ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

A1 Σχολείο πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης — βασικές δεξιότητες

A2 Σχολείο δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης — προβλέπονται 2 τάξεις:

— πλήρες σύνολο δεξιοτήτων ούτως ώστε οι μαθητές να είναι σε θέση να ζουν και να εργάζονται με σιγουριά στην κοινωνία της πληροφορίας·

— ειδικές ψηφιακές δεξιότητες για σπουδαστές με δυνατότητες να καταστούν επαγγελματίες των ΤΠΕ ώστε να καλύψουν το χάσμα δεξιοτήτων. Στο πλαίσιο αυτό πρέπει να καταβληθούν μεγαλύτερες προσπάθειες προκειμένου να επιτευχθεί καλύτερη ισορροπία μεταξύ των δύο φύλων στον τομέα της τεχνολογίας των πληροφοριών.

A1 & A2 Τόσο στην πρωτοβάθμια όσο και στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση, είναι σημαντικό να αναπτυχθεί η υπεύθυνη χρήση των ψηφιακών δεξιοτήτων.

A3 Τριτοβάθμια εκπαίδευση — προβλέπονται 2 τάσεις:

- δεξιότητες για κάθε προσανατολισμό, ενσωματωμένες σε διδασκαλία και εξετάσεις, σε εκπαιδευτικά προγράμματα όπως η μηχανική, τα μαθηματικά και η βιοτεχνολογία·
- εκπαίδευση προηγμένης τεχνολογίας σε σπουδαστές με στόχο την πλήρωση κενών θέσεων εργασίας σε τεχνολογικούς τομείς.

B ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ

- B1 Κατάρτιση σχετικά με την εργασία από τους εργοδότες με συνεχή έμφαση στην επιμόρφωση και στη συνεχή επαγγελματική εξέλιξη προκειμένου να διατηρούνται οι δεξιότητες.
- B2 Επανεκπαίδευση σε δεξιότητες για τους ανέργους που θα πρέπει να διοργανωθούν από τις δημόσιες αρχές, με τη χρήση κατάλληλων υπηρεσιών.

Γ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΗΣΗ

- Γ1 Δεξιότητες σχετικές με την κοινωνία των πληροφοριών διαθέσιμες σε όλους όσοι δεν είχαν την ευκαιρία να αποκτήσουν πρόσβαση σε αυτήν στην πορεία της προσωπικής και της επαγγελματικής τους ζωής.
- Γ2 Ειδικά προγράμματα για την παροχή βοήθειας σε άτομα που αδυνατούν να παραμείνουν ενταγμένα στην κοινωνία της πληροφορίας.

Δ ΑΝΑΠΗΡΙΑ

Παροχή υποστήριξης σε κάθε στάδιο για την ένταξη των ατόμων με αναπηρία στην κοινωνία της πληροφορίας και για την παραμονή τους σε αυτή, ακόμη και όταν η αναπηρία επιδεινώνεται.

Είναι σαφές από τα στοιχεία στην ανακοίνωση της Επιτροπής ότι υπάρχουν ελλείψεις δεξιοτήτων σε κάθε ηλικία και σε κάθε περιοχή. Η ΕΟΚΕ εκτιμά ότι μόνον ένα διαρθρωμένο και ελεγχόμενο πρόγραμμα σε κάθε κράτος μέλος μπορεί να διασφαλίσει ότι κανένας ή λίγοι πολίτες θα αποκλείονται από την κοινωνία των πληροφοριών και την ψηφιακή ενιαία αγορά. Η ΕΟΚΕ έχει ζητήσει επανειλημμένα την ανάληψη αποφασιστικής δράσης για τις δεξιότητες. Στο πλαίσιο της στρατηγικής για την ψηφιακή ενιαία αγορά, ήρθε η στιγμή για την Επιτροπή να δράσει.

Βρυξέλλες 9 Δεκεμβρίου 2015.

Ο Πρόεδρος
της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής
Γιώργος ΝΤΑΣΗΣ
